

ZTRACENÝM

Brigida Kemmererová

Dopisy ztraceným

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz

Brigid Kemmererová

Dopisy ztraceným – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

COO
BOO

DOPISY ZTRACENÝM

Brigid Kemmererová

Přeložila Helena Šváchová

Copyright © 2017 by Brigid Kemmerer

Translation © Helena Šváchová, 2019

Cover © Veronika Holá

ISBN tištěné verze 978-80-7544-752-4

ISBN e-knihy 978-80-7544-767-8 (1. zveřejnění, 2019)

Pro Michaela

*Mám takové štěstí, že na téhle bláznivé jízdě frčíme spolu.
(Hlavně protože se navzájem hlídáme, abychom nevyskočili.)*

KAPITOLA PRVNÍ

Nemůžu vyhnat z hlavy jednu fotku. Malá holčička v květovaných šatech vříská ve tmě. Všechno je pocákané krví – její tváře, šaty, země. Na polní cestu vedle ní někdo míří puškou – člověk ho sice nevidí, ale vidí jeho boty. Ukázala jsi mi tu fotku už před mnoha lety a vyprávěla mi o fotografovi, který ji pořídil, ale já si pamatuju jenom ten vřískot a květy a krev a pušku.

Její rodiče špatně zabořili nebo tak něco. Ve válečné zóně, asi. Bylo to v Iráku? Myslím, že ano. Už je to dlouho a vybavuju si ten příběh jenom matně. Špatně zabořili a něžáci vylekaní vojáci na auto začali střílet. Rodiče na místě zabili.

Holčička měla štěstí.

Nebo smůlu?

Nevím.

Nejdřív člověk spatří tu hrůzu, protože ji má ta holčička tak dokonale vrytou ve tváři.

Potom si všimne detailů. Krve. Květů. Pušky. Bat.

Některé tvoje fotografie jsou stejně působivé. Nejspíš bych teď měla přemýšlet o tvých dílech. Nepřipadá mi správné opírat se o tvůj náhrobek a přemítat o talentu někoho jiného. Ale nemůžu si pomoci.

Člověk jí to vidí na obličejí. Někdo ji zrovna brutálně připravil o všechno, co znala, a ona to ví.

Její matka je mrtvá a ona to ví.

Z té fotky prýští agonie.

Pokaždé když se na ni podívám, řeknu si: „Vím přesně, jak se cítí.“

Musím na ten dopis přestat zírat.

Zvedl jsem tu obálku jenom proto, že máme z náhrobků vždycky uklidit všechny osobní věci, než posekáme trávu. Většinou si dávám načas, protože osm hodin je osm hodin, a ne že by mi za to platili.

Zamazal jsem okraje papíru prsty od oleje. Měl bych ho vyhodit, než se někdo dozví, že jsem na něj sahal.

Ale pořád očima obtahuju ty tahy perem. Písmo je úhledné a stejnoměrné, ale ne dokonalé. Nejdřív nemůžu přijít na to, co mě upoutalo, ale pak mi to dojde: ta slova napsala třesoucí se ruka. Holčičí ruka, to poznám. Písmena jsou tak akorát zakulacená.

Podívám se na náhrobek. Je poměrně nový. Do lesklé žuly jsou vyrytá neporušená písmena. *Zoe Rebecca Thorneová. Milovaná manželka a matka.*

Datum smrti mě tvrdě zasáhne. Letos dvacátého pátého května. Ten samý den, kdy jsem do sebe naklopil celou lahev whisky a napral tátův pick-up do prázdné kancelářské budovy.

Zvláštní, jak mám to datum vryté do mozku, ale má ho tam vryté i někdo jiný kvůli něčemu úplně jinému.

Thorneová. To jméno mi něco říká, ale nedovedu ho nikam zařadit. Umřela teprve před několika měsíci a bylo jí pětáctýřicet, takže o tom možná mluvili ve zprávách.

Já měl určitě větší ohlas.

„Hej, Murphe! Co děláš, chlape?“

Leknu se a upustím dopis. Na hřebeni kopce stojí Melouňák, můj „dohlížitel“, a otírá si čelo zpoceným kapesníkem.

Nejmenuje se příjmením Melouňák o nic víc než já Murph. Ale protože si utahuje z *Murphyho*, tak s *Melendezem* nakládám stejně.

Akorát já mu tak neříkám nahlas.

„Promiňte,“ křiknu. Sehnu se pro dopis.

„Myslel jsem, že tenhle úsek dosekáš.“

„Taky že jo.“

„Jestli to nestihneš, tak to bude na mně. A já chci jít domů, mladej.“

Chce jít domů vždycky. Má malou dceru. Jsou jí tři a je naprosto posedlá Disneyho princeznami. Už zná písmenka i čísla. Minulý víkend měla narozeninovou oslavu, na kterou jí přišlo patnáct dětí ze školky a Melouňákova žena upekla dort.

Všechno je mi to samozřejmě úplně putna. Ten chlap zkrátka jenom nezavře pusu. Nenabídl jsem jenom tak pro nic za nic, že tenhle úsek posekám sám.

„Já vím,“ řeknu. „Já to udělám.“

„Jestli ne, tak ti dneska nepodepíšu docházku.“

Naježím se a připomenu si, že kdybych si na něj otvíral hubu, nejspíš by mě nahlásil soudkyni. A ta mě už teď nesnáší. „Povídám, že to udělám.“

Pohrdavě mávne rukou, obrátí se ke mně zády a schází po druhé straně kopce. Myslí si, že s ním vydrbu. Jako ten předchozí kluk, možná. Nevím.

Za chvílku slyším, jak nastartoval sekačku.

Nejspíš bych měl ty dárečky douklidit, abych mohl skočit na vlastní sekačku, ale neudělám to. Do hřbitova pere zářijové slunce a já si musím odhodit z čela zpocené vlasy. Jeden by si myslel, že jsme někde na jihu, a ne v Annapolisu v Marylandu. Melounákův šátek na hlavě mi přišel skoro klišovitý, ale teď mu ho závidím.

Nesnáším to tady.

Měl bych být za veřejně prospěšné práce vděčný, já vím. Je mi sedmnáct a chvíli to vypadalo, že mě budou soudit jako dospělého – ale přece jsem nikoho nezabil. Jenom jsem způsobil škodu na majetku. A údržba trávníku na hřbitově není zrovna trest smrti, i když ji vidím všude kolem.

Stejně to tady nesnáším. Říkám, že je mi jedno, co si o mně lidi myslí, ale je to lež. Vám by taky nebylo jedno, kdyby všichni měli za to, že jste jenom časovaná bomba. Školní rok začal teprve před několika týdny, ale polovina učitelů asi odpočítává minuty, než to tam vystřílím. Už si umím představit svůj maturantský portrét v ročence. *Declan Murphy: Nejspíš půjde sedět za vraždu.*

Bylo by to k popukání, kdyby to nebylo tak depresivní.

Přečtu si ten dopis znova. Z každého slova stříká bolest. Taková bolest, co člověka dožene psát dopisy někomu, kdo si je nikdy nepřečte. Taková bolest, co ho *izoluje*. Taková bolest, kterou podle něj určitě ještě *nikdy* nikdo necítil.

Otálím na posledních řádcích.

Člověk jí to vidí na obličeji. Někdo ji zrovna brutálně připravil o všechno, co znala, a ona to ví.

Její matka je mrtvá a ona to ví.

Z té fotky prýští agonie.

*Pokaždé když se na ni podívám, řeknu si:
„Vím přesně, jak se cítí.“*

Bez rozmyslu vylovím z kapsy špaček tužky a přitisknu ho k papíru.

Připíšu hned pod roztřesené písmo té holky dvě vlastní slova.

KAPITOLA DRUHÁ

Já taky.

Ta slova se třesou a já si uvědomím, že to není papírem – klepe se mi ruka. Cizí písmo mě skoro pálí do očí.

Někdo si přečetl můj dopis.

Někdo si přečetl můj dopis.

Rozhlédnu se, jako by se to stalo právě teď, ale hřbitov zeje prázdnotou. Nestavila jsem se tu od úterka. Teď je čtvrtek ráno, takže je zázrak, že je dopis pořád netknutý. Většinou obálka zmizí, padne za oběť počasí nebo zvířatům nebo možná zaměstnancům hřbitova.

Ale tenhle dopis tu nejenže *zůstal*, ale někdo cítil potřebu připsat k němu komentář.

Papír se mi v pěsti pořád třese.

Nemůžu...

Tohle je...

Co – kdo by – jak...

Chce se mi ječet. Ani mi to nemyslí v celých větách. Vnitřnosti mi spaluje vztek.

Tohle bylo jen mezi námi. *Jen mezi námi.* Mezi mnou a mámou.

Určitě to napsal kluk. Okraje papíru lemují mastné otisky a písmo je hranaté. Zavání to arogancí, takhle se vetřít do cizího žalu a zčásti si ho přivlastnit. Máma říkávala, že se do slov vždycky přenesla trocha pisatelovy duše, a já div necítím, jak se ta jeho řine ze stránky.

Já taky.

Žádné *já taky*. Nemá o tom *ani poněti*.

Budu si stěžovat. Tohle nepřipustím. Vždyť jsme na hřbitově. Lidi sem chodí nerušeně truchlit. Tohle je moje místo. MOJE. Ne jeho.

Mašíruju po trávě a zakazuju studenému rannímu vzduchu, aby třeba jen trochu uhasil můj oheň. Bolí mě hrudník a mám nebezpečně blízko k pláči.

Tohle bylo naše. Moje a její. Máma už mi nemůže odepsat a jeho slova pod mým dopisem mi to vmetla do tváře. Jako by mě tou tužkou probodl.

Když zdolám kopec, na řasách už mi visí slzy a přerývaně dýchám. Vítr mi zašmodrchal vlasy. Za chvíli budu vypadat jako totální zoufalec. Přijdu pozdě do školy se zarudlýma očima a rozmazaným make-upem. Už zase.

Výchovná poradkyně se mnou dřív soucítila. Slečna Vickersová mě vždycky zatáhla k sobě do kanceláře a nabídla mi krabici papírových kapesníků. Na konci třetíku mě lidi plácali po ramenou a povzbudivě šeptali, ať si dám načas.

Teď máme půlku září a máma už je mrtvá celé měsíce.

Co začala škola, všichni si říkají, kdy že se konečně seberu. Slečna Vickersová mě v úterý zastavila, a místo aby se na mě vlídně podívala, našpulila rty a zeptala se, jestli pořád chodím každé ráno na hřbitov, a že bychom si možná měly promluvit o tom, jak s mým časem nakládat konstruktivněji.

Jako by jí po tom něco bylo.

Stejně nechodím *každé* ráno. Jenom když táta odchází dřív do práce – i když jsem napůl přesvědčená, že by si stejně ničeho nevšiml. Když je doma, udělá si dvě vajíčka a sní je s miskou hroznů, které jsem umyla a otrhala ze stopek. Sedí u stolu, zírá do zdi a nemluví.

Mohla bych zapálit dům a těžko říct, jestli by včas utekl.

Dnes bylo zrovna ráno, kdy chodí do práce brzo. Slunce, vánek, klid a mír hřbitova mi připadaly jako dar.

Ta dvě slova naškrábaná na dopise jsou jako kletba.

Hispanec středního věku fouká z dlážděné cesty listí a posekanou travu. Když k němu přistoupím, nechá toho. Má na sobě nějakou údržbářskou uniformu a na hrudi mu přečtu jméno *Melendez*.

„Potřebujete pomoc?“ zeptá se s mírným přízvukem. Jeho oči nejsou nevlídné, ale vypadá vyčerpaně.

V hlase má ostražitý tón. Určitě se tvářím zuřivě. Čeká stížnost. Poznám to.

A taky že ji dostane. Tohle by měli mít nějak ošetřené. Sevru dopis v pěsti, až ho zmačkám, nadechnu se a chci promluvit...

A pak se zarazím. Tohle nemůžu. Ona by to nechtěla.

Ovládej se, Juliet.

Máma byla vždycky ta klidná. Rozvážná, v krizi zachovávala chladnou hlavu. Musela, když věčně létala tryskáčem z jedné válečné zóny do druhé.

Navíc budu znít, jako že mi kape na maják. Už tak vypadám. Co mu řeknu? *Někdo mi napsal na dopis dvě slova?* Na dopis, který jsem napsala někomu, *kdo ani nežije?* Mohl to udělat kdokoli. Mámin hrob lemují stovky dalších. Každý den sem musí chodit tucty lidí – možná i víc.

A co ten údržbář asi udělá? Bude mámin hrob hlídat jako chůva mimino? Nainstaluje bezpečností kameru?

Aby chytil někoho se schovanou tužkou?

„Vlastně nic,“ řeknu. „Omlouvám se.“

Vrátím se k jejímu hrobu a posadím se do trávy. Přijdu pozdě do školy, ale je mi to jedno. Někde v dálce pan Melen-dez zase zapne foukač na listí, ale tady jsem sama.

Co umřela, napsala jsem jí dvacet devět dopisů. Každý týden dva.

Když ještě žila, napsala jsem jich stovky. Díky své kariéře měla přístup k nejvyspělejšími technologiím, ale toužila po stálosti a preciznosti staromódních postupů. Ručně psané dopisy. Foťáky na film. Profesionální záběry vždycky pořizovala digitálně, aby je mohla kdekoli upravovat, ale nejradši měla film. I když třeba byla v nějaké africké poušti a fotila lidi umírající hladem nebo násilím nebo politické nepokoje, vždycky si našla čas, aby mi napsala dopis.

Samozřejmě jsme komunikovaly i normálně. Psaly jsme si e-maily a skypovaly jsme, když máma měla příležitost. Ale ty dopisy – ty doopravdy něco znamenaly. Papír přenášel každou emoci, jako by inkoust a prach a zpocený šmouhy máminým slovům dodávaly váhu, a já cítila její strach, naději a odvahu.

Pokaždé jsem odepsala. Někdy moje dopisy dostala až za několik týdnů, protože musely přes jejího šéfredaktora doputovat tam, kam byla zrovna přidělená. Jindy byla

doma a já jí dopis mohla podat, když jsem vycházela ze dveří. Nesešlo na tom. Prostě jsme si sdělovaly myšlenky na papíře.

Když umřela, nedokázala jsem přestat. Jakmile dojdu k jejímu hrobu, většinou nemůžu dýchat, dokud nepřiložím pero k papíru a nezasobím ji svými myšlenkami.

Jenže co jsem spatřila tu odpověď, už jí nedokážu napsat ani slovo. Připadám si příliš zranitelná. Příliš odhalená. Ať řeknu cokoli, někdo si to může přečíst. Překroutit to. Odsoudit.

Takže jí dopis nenapíšu.

Napíšu ho jemu.

KAPITOLA TŘETÍ

Saukromí je iluze.

Tahle je ti očividně jasné, když sis přečetl můj dopis. Nebyl adresovaný tobě. Nebyl pro tebe. Neměl s tebou co dělat. Byl jenom mezi mnou a mojí mámou.

Vím, že je mrtvá.

Vím, že si ty dopisy nemůže přečíst.

Vím, že už můžu dělat jenom hodně málo, abych měla pocit, že je mi nablízku.

A teď už nemám ani to.

Chápeš, co jsi mi vzal? Máš vůbec tušení?

Naznačil jsi svými slovy, že chápeš, co je to utrpení.

Myslím, že nechápeš.

*Kdybys chápal, tak bys do toho mého ne-
stíkal nos.*

Moje první myšlenka je, že té holce hrabe. Kdo píše na hřbitově úplně cizímu člověku?

Moje druhá myšlenka je, že fakt nemám co házet kamenem. Každopádně mě nezná. Neví, co chápu.

Ani bych tady neměl stát. Je čtvrtek večer, takže bych měl sekat na druhé straně hřbitova. Nedá se říct, že bych měl zrovna horu volného času na to, abych tu postával a četl si dopis od cizí holky. Melouňák se zamračeně podíval na hodinky, když jsem přišel do kůlny o pět minut později. Jestli mě načapá, jak se flákám, dá mi to pěkně sežrat.

Jestli mi ještě bude vyhrožovat, že zavolá soudkyni, tak ztratím nervy.

Po chvilce moje počáteční podráždění vyprchá a zbydou po něm jenom výčitky. Stojím tady, protože jsem s minulým dopisem cítil souznění. Chtěl jsem se podívat, jestli tu nenechala další.

Nečekal jsem, že si někdo přečte, co jsem napsal.

Jako bych dostal políček, ona to určitě měla stejně.

Prohrabu kapsy, jestli nemám tužku, ale najdu jenom klíče a zapalovač.

A jo vlastně. O sedmé hodině ji potřeboval Rev. A ten půjčené věci zrovna moc nevrací, i kdyby to byla jenom hloupá stará tužka.

Třeba mi takhle osud naznačuje, abych si dvakrát promyslel, než něco řeknu. Nebo vlastně napíšu. To je fuk.

Složím její našťavaný výlev a strčím si ho do kapsy. Potom si navléknu rukavice a jdu si pro sekačku. Nesnáším to tady, ale po všech těch týdnech už jsem zjistil, že se při těžké práci dobře přemýšlí.

Budu pracovat a přitom si to promyslím.

A potom se vrátím a odepíšu.

KAPITOLA ČTVRTÁ

Já myslím, že sama taky nechápeš, co je to utrpení. Kdyby jo, tak bys nestrkala nos do toho mého.

Napadlo tě vůbec, že ty sis moje slova taky přečíst neměla?

„Jules?“

Vzhlednu. V jídelně skoro nikdo není a přede mnou stojí Rowan a netrpělivě se na mě dívá.

„Jsi v pohodě?“ zeptá se. „Zvonilo už před pěti minutami. Myslela jsem, že se sejdeme u mojí skříňky.“

Znovu složím potrhaný dopis, který jsem dneska ráno našla, vrazím si ho do batohu a škusnu zipem. Nevím, kdy ho napsal, ale muselo to být minulý týden, protože papír je zvrásněný, jako by zmokl a zase uschl, a od soboty tady nepršelo.

Po dlouhé době to byl první víkend, kdy jsem na hřbitov nešla. Trochu mě rozčiluje, že tam tenhle dopis trčel něko-

lik dní. Jeho spravedlivé rozhořčení už asi ochablo, kdežto mně v hrudníku plápolá jako čerstvě zapálený oheň.

Jsem ráda, že jsem tam dneska ráno zašla. V úterý večer tam sekají trávník a personál by dopis nejspíš vyhodil.

„Na co ses dívala?“ zeptá se Rowan.

„Na dopis.“

Už se nevyptává. Myslí si, že je to dopis pro mámu. Nechám ji při tom.

Nemám zapotřebí, aby někomu připadalo, že jsem ještě větší cvok, než za jakého už mě má.

Ozve se druhé zvonění. Musím sebou hodit. Jestli mi napaří další pozdní příchod, zůstanu po škole. Už zase. Jenom si to představím a přidám do kroku.

Znova už po škole být nemůžu. Nemůžu v té třídě prosedět další hodinu. Z toho ticha mě bolí uši a mám moc času na přemýšlení.

Rowan mi kluše po boku. Nejspíš mě doprovodí do třídy a bude učiteli mazat med kolem pusy tak dlouho, že mi ten pozdní příchod nenapíše. Sama si s pozdními příchody nebo sezením po škole nemusí dělat hlavu – učitelé ji milují. Na každé hodině sedí v první lavici a visí jim na rtech, jako by se každé ráno budila s žízní po vědění. Rowan je jedna z těch holek, které člověk hrozně rád nesnáší: jemně hezká, pro každého má milé slovo a samé jedničky dostává zdánlivě levou zadní. Byla by oblíbenější, kdyby nebyla tak dokonalá. Říkám jí to v jednom kuse.

Abychom ale nazývali věci pravými jmény, byla by oblíbenější, kdyby nebyla nejlepším kamarádkou s největším zoufalcem čtvrtáku.

Když jsem ten dopis dneska ráno našla, čekala jsem, že si ho přečtu a rozbřečím se. Místo toho chci toho bídačka

najít a dát mu pěstí. Pokaždé když dopis čtu, rozzuřím se trochu víc.

Napadlo tě vůbec, že ty sis moje slova taky přečíst neměla?
Ta zuřivost mi pomáhá maskovat, že malilinko uvažuju, jestli nemá pravdu.

Chodby jsou prázdné, což naprosto nechápu. Kam se dneska poděl zbytek loudalů? Proč vždycky chodím všude pozdě jenom já?

Navíc tady přece jsem. Fyzicky se nacházím v budově. Přece se ze mě nestane vzorná studentka, jakmile začne učitel stepovat u tabule.

Když dorazíme do jazykového křídla, už napůl běžíme a řežeme zatáčky. Chňapnu se rohu zdi, aby mě popohnal poslední chodbou.

Cítím, jak to pálí, dřív než tu srážku zaregistruju. Hor-
ká tekutina mi sežehne kůži a já vykřiknu. Na hrudníku mi explodoval kelímek kafe. Vrazím do něčeho pevného a do-
stanu smyk, uklouznu, padám.

Vlastně do *někoho* pevného.

Jsem na zemi a v úrovni očí mám černé odřené pracovní
holínky.

V romantické komedii by tohle bylo „roztomilé první setkání“. Ten kluk by byl sexy jako filmová hvězda, zadák ze základní sestavy fotbalového týmu a premiant, který na slavnostním předávání maturitních diplomů přednese rozlučkový proslov. Podal by mi ruku a náhodou by měl v batohu náhradní tričko. Na záchodě bych se do něj převlékla a moje prsa by nějak vypadala větší, boky užší a on by mě doprovodil do třídy a zeptal se, jestli s ním nepůjdu na ples.

Ve skutečnosti je tím klukem Declan Murphy a praktic-

ky zuřivě vrčí. Košili a bundu má taky zmáčenou kafem a odlepuje si látku od hrudníku.

Jestli byl ten kluk z romantické komedie fotbalová hvězda, tak je Declan čtvrtácký psanec. Má zápis v trestním rejstříku a často zůstává po škole. Je velký a protivný, a i když jeho rudohnědé vlasy a ostrá čelist některé holky možná navnadí, temný pohled v jeho očích stačí, aby se držely dál.

Jedno obočí mu přetíná jizva a zřejmě není jediná. Většina lidí se ho bojí a má proč. Rowan se mi zároveň snaží pomoci na nohy a odvléct mě od něj.

Declan se na mě dívá a opovržením z něj přímo kape. Promluví hrubě a tiše. „Seš *normální*?“

Odtrhnu se od Rowan. Pastelově zelená košile se mi lepí na hrudník a on skrz ni zaručeně krásně vidí moji fialovou podprsenku. To kafe sice možná pěkně páliło, ale teď jsem stejně celá mokrá a zmrzlá. Je to příšerně ponižující a nemůžu se rozhodnout, jestli se chci rozbrečet, nebo se na něj rozkřiknout.

Skutečně se zajíknu, ale zatnu zuby. Nebojím se ho. „Ty jsi vrazil do *mě*.“

Z očí mu sálá zuřivost. „To ty jsi běžela.“

Potom prudce vyrazí vpřed. Instinktivně ucuknu.

Tak jo, možná se ho přece jenom bojím.

Nevím, co jsem si myslela, že chce udělat. On je prostě tak ostrý. Když vidí moji reakci, okamžitě se zarazí a zamračí a potom se konečně sehne pro batoh, který mu spadl na zem.

Aha.

Nejspíš vážně nejsem normální. Mám chuť se na něj zase rozkřiknout, i když za to můžu já. Sevřu čelist.

Ovládej se, Juliet.

Vzpomínka na mámu mě zasáhne tak tvrdě a prudce a náhle, že je zázrak, že se na místě nerozbrečím. Nic mě nedrží pohromadě, stačí jedno špatné slovo a sesypu se.

Declan se napřimuje a pořád se mračí a já vím, že chce říct něco vážně odporného. Po tom sprdunku v dopise to možná bude stačit, abych se rozbulela jako malá.

Ale potom jeho oči najdou ty moje a něco, co tam vidí, mu ten temný výraz setře z tváře.

Vedle nás někdo zaskřehotá. „Declan Murphy. Vidím, že už zase jdete pozdě.“

Po Rowanině boku stojí pan Bellicaro, kterého jsem měla v prváku na biologii. Rowan se červená a skoro jako by panikařila. Musela tušit, že se schyluje k maléru, a odběhla pro učitele. To se jí podobá. Nevím jistě, jestli mě to štve, nebo se mi ulevilo. Za učitelem jsou dokořán otevřené dveře třídy a do chodby nakukují studenti.

Declan smete kapky kafe, které mu ulpěly na bundě. „Nešel jsem pozdě. To ona do mě vrazila.“

Pan Bellicaro našpulí rty. Je malý a má kulaté břicho, které zvýrazňuje růžová svetrověsta. Není zrovna moc oblíbený. „Mimo jídelnu není dovoleno žádné jídlo...“

„Kafe není jídlo,“ řekne Declan.

„Pane Murphy, jistě víte, kudy se jde do ředitelny.“

„Jo, mohl bych vám nakreslit mapu.“ Hlas mu zostří a on se k učiteli zlostně nakloní. „*Já za to nemůžu.*“

Rowan sebou škubne, když slyší jeho tón. Div nezalomí rukama. Ani se jí nedivím. Na okamžik si říkám, jestli učitel nedostane pěstí.

Pan Bellicaro se vztyčí. „Mám zavolat ochranku?“

„Ne.“ Declan zvedne ruce a v hlase má hořkost. Oči má temné a zuřivé. „Ne. Už jdu.“ A taky že ano a přitom

polohlasně kleje. Zmačká papírový kelímek a mrští jím do koše.

V lebce se mi odráží tolik emocí, že se sotva můžu rozhodnout pro jednu. Hanba, protože jsem za to vážně *mohla* já, a přitom klidně dopustím, aby si to odskákal. Rozhořčení – kvůli tomu, jak se mnou mluvil. Strach – kvůli tomu, jak se choval.

Zaujetí – kvůli tomu, jak se mu temnota vytratila z tváře, když se naše pohledy střetly.

Kéž bych si ho přímo v tom okamžiku mohla vyfotit. Nebo teď, jak odchází po šeré chodbě. Kdykoli projde kolem okna, světlo mu na okamžik zbarví vlasy do zlatova, ale na širokých ramenech a tmavých džínech mu pořád ulpívají stíny. Co máma umřela, nechtěla jsem sáhnout na foťák, ale zničehonic si přeju, abych ho držela v rukou. Úplně mě svrbí prsty.

„Pro vás, slečno Youngová.“

Obrátím se a pan Bellicaro mi podává bílý proužek papíru. Jsem po škole. Už zase.

KAPITOLA PÁTÁ

Máš pravdu.

Já jsem do tvého smutku taky neměla strkat nos.

Omlouvám se.

To ale neznamená, že jsi měl právo si přečíst můj dopis. Pořád se na tebe dost zlobím. Už tady turdnu čtvrt hodiny, zíráám na prázdný papír a snažím se vzpomenout si, jaké to bylo jí psát, vědět, že tak svoje myšlenky uchováávám trvaleji, než kdybychom si jenom povídaly.

Místo toho pořád myslím jenom na tebe a na tvoje „Já taky“, a co to znamenalo a jestli ti něco způsobuje podobnou bolest, jakou cítím já. Ne že by mi do toho něco bylo.

Nevím, jestli si to někdy přečteš, ale potřebuju se někomu omluvit. Už nějakou dobu si připadám hrozně provinile.

Ne kvůli tobě. Kvůli někomu jinému. Dlužím tomuhle „někomu“ omluvu, ale neznám ho o nic líp než tebe. Rozhodně nezačnu psát vzkazy dvěma cizím lidem. Prozatím zvládnu jenom takhle a budu prostě muset doufat, že to ty výčitky utiší.

Slyšel jsi někdy o Kevinu Carterovi? Vyhrál Pulitzera za fotografii umírající dívky. Je to hodně slavná fotka, takže jsi ji možná někdy viděl. Jedna malá holčička v Súdánu umírala hladu a snažila se dojít do humanitárního tábora. Musela se zastavit a odpočinout si, protože byla sotva víc než kostra, kterou drží pohromadě kůže.

Musela si odpočinout, protože už jí nezbývalo dost sil na to, aby si pro jídlo došla na jeden zátah.

Takže takhle malinká dívka odpočívala na zemi a kousek od ní přistál sup a čekal.

Chápeš to? Čekal. Až umře.

Někdy na tu fotku myslím. Na ten moment.

Někdy se cítím jako ta holčička.

Někdy se cítím jako ten pták.

Někdy se cítím jako ten fotograf, co se na to dokázal jenom dívat.

Kevin Carter se zabil, potom co dostal toho Pulitzera.

Někdy mi připadá, že chápu proč.

Musím si dát cigaretu.

Kolem lampy na verandě poletují můry a pinkají o žárovku. Je čtvrtek, bude půlnoc a v sousedství je skoro ticho.

V domě za mnou ne. Alan, můj nevlastní otec, ještě nespí a máma si vyšla ven s kamarádkami, takže ještě nechci jít dovnitř.

Alan mě nemá moc rád.

Věřte mi, že je to oboustranné.

Suším si ten dopis v zadní kapse celý večer. Nemám tušení, kdy ho napsala, ale určitě během posledních osmačtyřiceti hodin. V úterý večer tam nebyl, protože jsem se koukal. Melouňák se po mně vozil, protože jsem přišel pozdě, a moje výmluvy nikoho nezajímají.

„Byl jsem po škole,“ řekl jsem, když jsem se konečně ukázal.

Zrovna lil palivo do jedné sekačky v kůlně. Bylo tam pekelné horko a košile se mu lepila na kůži. Není tam moc místa a vždycky to tam voní směsí posekané trávy a benzínu. Líbí se mi to.

Zato se mi nelíbilo, jak znechuceně se na mě Melouňák podíval – jako bych byl prostě jenom další flákač.

„Můžeš si tu propásnutou hodinu nahradit v sobotu,“ řekl.

„Můžu si ji nahradit ve čtvrtek.“

„Ne, nahradíš si ji v sobotu.“

Zvedl jsem svou docházku. „Mám nařízeno pracovat jenom v úterky a čtvrtky.“

Pokrčil rameny a obrátil se ke dveřím kůlny. „Máš nařízeno pracovat od čtyř do osmi. Je pět deset. Můžeš si tu hodinu nahradit v sobotu.“

„Heleďte se, můžu tady zůstat do devíti...“

„Nechci tady kvůli tobě bejt do večera.“

Jasně že ne. Chtěl jít domů za ženou a dítětem, aby mě příště zase mohl nudit nějakými historkami. Bouchl jsem pěstí do zdi vedle sekačky a zaklel. „A já tady nechci bejt vůbec.“

Zarazil se ve dveřích a na chvíličku jsem nevěděl, jestli se po mně neožene. Ale podíval se na mě a jeho tón se nezměnil. „Měl bys bejt vděčněj, že tu jsi. Jestli chceš, abych ti na tý docházce podškrábnul osm hodin, tak v sobotu přijdeš.“ Melounák se užuž otočil, ale zastavil se. „A dávej si pozor na jazyk. Takhle se mnou mluvit nebudeš.“

Otevřel jsem pusu, že něco odseknu, ale on tam klidně stál, slunce v zádech, a já věděl, že jestli si nedám pokoj, tak zavolá soudkyni, než bys řekl švec.

Je to děs, že mi to může mlátit o hlavu. Vzpomínám si, jak jsem si na stanovení trestu říkal, že sekání trávy na hřbitově bude *brnkačka*, že mě nikdo nebude otravovat. Nevěděl jsem, že součástí programu bude chlap, který mě bude v jednom kuse sekýrovat, aby si zvedal ego.

Pomačkal jsem docházku v pěsti. „Nemůžete mě přinutit, abych pracoval v sobotu.“

„Jestli se ti to nelíbí, tak chod' včas.“

Dneska jsem přišel dřív a doufal jsem, že za to dostanu zlatou hvězdičku a propustku. Ani to s ním nehnulo. Ale našel jsem dopis od té holky ze hřbitova.

Trošku si říkám, jestli by mi nebylo líp, kdyby se mi do rukou nedostal. Je depresivní, fascinující a děsivý zároveň.

Tu zmiňovanou fotku neznám. Tu první jsem taky neznal, s tím *výkřikem a květy a krví a puškou*. Skoro to ani není potřeba, protože ta holka se zaměřuje na detaily s bolestnou přesností.

Ale když teď čtu její řádky o supovi a malé holčičce, tak si tu fotku chci najít.

Zařinčí postranní branka a já dopis složím a vsunu si ho pod stehno. Čekám mámu, ale potom uslyším popotáhnutí a vím, že je to Rev. Je na všechno alergický, včetně většiny lidí.

„Jsi venku pozdě,“ poznamenám. Rev mě spíš vytáhne z postele v šest ráno, než aby přišel na návštěvu skoro o půlnoci.

„Dneska k nám přivezli malinkou holčičku. Nemůže usnout. Máma říká, že má separační úzkost. Táta říká, že se to brzo srovná. Já jsem řekl, že se potřebuju projít.“ Není podrážděný. Je na to zvyklý.

Geoff a Kristin jsou pěstouni. Bydlí na druhé straně bloku, ale dvorek mají napříč od nás, takže jsme vždycky skvěle viděli na děti, co jim procházejí domem.

Rev byl první. Přišel k nim před deseti lety, kdy byl sedmiletý hubenour, měl brýle tlusté jako víka od popelnice a tak hrozná alergie, že skoro nemohl dýchat. Oblečení mu bylo malé, měl ruku v sádře a nemluvil. Geoff a Kristin jsou ti nejhodnější lidi na planetě – jsou hodní i na mě, a to už je co říct –, ale Rev od nich stejně utekl.

Našel jsem ho u sebe ve skříni, schouleného úplně vzhledu v koutě, jak na mě vykukuje skrz rozčuchané vlasy a svírá potrhanou starou Bibli.

Měl jsem tam krabici lega, a tak jsem si myslel, že si přišel hrát. Jako by se mi ve skříni běžně objevovaly děti nebo co. Nevím, co mě to napadlo. Nasoukal jsem se k němu a začal jsem stavět.

Ukázalo se, že se Geoffa a Kristin bál, protože jsou černí. Jeho otec mu říkal, že černoši jsou zlí a seslal je ďábel.

Ironické je, že otec Reva děsně mlátil.

A obvykle přitom citoval Bibli.

Geoff a Kristin před pěti lety Reva adoptovali. Rev tvrdí, že to nebylo důležité, že už stejně celé roky považoval za rodiče jenom je a že to byl jenom kus papíru.

Ale důležité to bylo. Nějak ho to uklidnilo.

Přes den teď nosí čočky, ale vlasy má pořád delší. Moje sestra Kerry říkávala, že se za nimi schovává. Když bylo Revovi osm, pověděl Geoffovi, že nechce, aby mu ještě kdy někdo ublížil. Kristin ho hned druhý den přihlásila na bojová umění. Vydržel u toho dodnes, dovádí to skoro do extrému. Pokud ve vás snad ty brýle a alergie a nesmělost vyvolaly dojem, že je to nějaký trapák, do tváře byste mu to rozhodně neřekli. Má postavu jako bojovník MMA. Přidejte k tomu nejlepšího kamaráda se zápisem v trestním rejstříku – *mě* – a většina děcek ve škole se od něj drží v uctivé vzdálenosti.

Což je taky ironické, protože Rev je agresivní asi jako starý zlatý retrívr.

Posunu se, abych mu udělal místo, a on se sveze na schod vedle mě.

„Cos to četl?“ zeptá se.

Musel mě vidět přes dvorek. Zaváhám, než odpovím.

A to je směšné. Zná všechna moje tajemství. Sledoval, jak se mi rozpadla rodina i máminy pomýlené pokusy zase slepit střepy. Dokonce ví, jak to doopravdy bylo s Kerry, a to jsem si myslel, že si to v květnu vezmu do hrobu.

Stejně váhám. Připadá mi, že když o té holce ze hřbitova někomu povím, tak možná zradím její důvěru.

Ne že bych vůbec sám věděl, kdo to je.

Ještě to chvíli zvažuju. Rev mlčí.

Konečně vytáhnu papír zpod nohy a podám mu ho.
Chvíli ho tiše čte a potom mi ho vrátí. „Co je to za holku?“
„Nemám tucha.“ Odmlčím se. „Dcera Zoe Rebeccy Thorneové.“

„Cože?“

Obrátím dopis mezi prsty. „Minulej tejden jsem u jednoho náhrobku našel dopis. Přečetl jsem si ho. Psalo se tam o...“ Znovu zaváhám. Ať už ví Rev cokoli, o životě a smrti se mi snadněji mluvilo s anonymní čtenářkou. Musím si odkašlat. „Bylo to o tom, jaký to je, když někoho nečekaně ztratíš.“

„A tobě to připomnělo Kerry.“

Přikývnu.

Chvíli tiše sedíme a posloucháme, jak u žárovky tancují můry. Někde v ulici se spustí siréna. Stejně náhle se zase vypne.

Rev se zeptá: „Ale tohle je jinej dopis?“

„Jo. Na ten první jsem odepsal.“

„Ty jsi odepsal?“

„Nenapadlo mě, že si to ta holka přečte!“

„Jak víš tak jistě, že je to holka?“

To je dobrá otázka. Úplně jistě to nevím. Ale ze všeho nejdřív se přece zeptal: *Co je to za holku?* „Jak to víš tak jistě ty?“

„Protože na dopis od kluka by ses nekoukal tak zamilovaně. Ukaž mi ho ještě.“

Dám mu ho. Zatímco čte, přehrávám si v hlavě, co řekl. *Nekoukal se tak zamilovaně? Já zamilovaně koukám? Vždyť ji ani neznám.*

„Někdy se cítím jako ta holčička,“ cituje.

„Přesně.“

„Je to papír ze sešitu,“ dodá.

„Já vím.“ Ten hřbitov je místní. Už mě napadlo, že možná taky chodí na Hamiltonskou střední.

„Kámo. Vždyť jí může bejt třeba *jedenáct*.“

Fajn, to mě nenapadlo.

Zase mu dopis vyškubnu. „Zmlkni. To je jedno.“

Vystřízliví. „Tahám tě za nos. Nepřijde mi, že by jí bylo *jedenáct*.“ Mlčí. „Možná tam ten dopis byl pro tebe.“

„To ne, pěkně ji namíchlo, že jsem jí odepsal.“

Teď váhá on. „Nemyslím to tak, že ho tam pro tebe nechala *ona*.“

Vteřinu mi trvá, než rozluštím jeho tón. „Reve, jestli mi tady začneš dávat kázání, tak jdu domů.“

„Nedávám ti kázání.“

Ne, nedává. Zatím.

Pořád má tu starou Bibli, kterou k sobě tiskl, když jsem ho našel ve skříni. Patřila jeho mámě. Četl ji snad dvacetkrát. Diskutuje o teologii s každým, kdo projeví zájem – a já na tom seznamu nejsem. Geoff a Kristin s ním dřív chodili do kostela, ale Rev jim řekl, že se mu nezamlouvá, že se v životě nemůže řídit vlastní interpretací.

Neřekl jim ale, že koukat se na chlapa nahoře na kaza-telně mu až moc připomíná otce.

Ne že by Rev citoval verše z Bible, kudy chodí, nebo tak – teda většinou –, ale jeho víra je skálopevná. Jednou jsem se ho zeptal, jak může věřit v boží prozřetelnost, když ho vlastní otec málem zabil.

Podíval se na mě a řekl: „Právě proto, že mě nezabil.“

A na to se nedá nic namítnout.

Přeju si teď, abych mu o těch dopisech nebyl říkal. O žádnou náboženskou analýzu nestojím.

„Tak tomu neříkej Bůh,“ navrhne. „Říkej tomu osud. Ne-připadá ti zajímavý, že ze všech lidí, co ten dopis mohli najít, jsi to byl zrovna ty?“

Tohle je jedna z věcí, co mám na Revovi nejradši. Nikdy nikomu nic nevnucuje. Přikývnu.

„Chceš jí odepsat?“

„Nevím.“

„Lháři.“

Má pravdu. Chci jí odepsat.

Vlastně už si plánuju, co řeknu.

KAPITOLA ŠESTÁ

Řekl bych, že jsi docela temná, ale píšu holce, která nechává dopisy na hřbitově, takže se to asi rozumí samo sebou.

Psala jsi, že by tě zajímalo, jestli mi něco způsobuje podobnou bolest, jako cítíš ty.

To nevím. Nevím, jak na to odpovědět.

Ztratila jsi mámu. Já tu svoji ne.

Nepřipadá ti zvláštní, jak se říká „ztratit“, jako bychom ty lidi jenom někam zašantročili? Ale možná je to jiný význam slova „ztratit“, jako že nevíme, kam šli. Můj nejlepší kamarád věří v Boha a nebe a věčný život, ale já nevím jistě, co si o tomhle všem myslím. Umřeme a naše těla se zase vstřebají do země v nějakém biologickém cyklu, ne? A naše duše (nebo co to je) má žít navždy? O čem jsem to předtím mluvil?

Můj kamarád by umřel, kdyby věděl, že si o tomhle s tebou píšu, protože s ním o těchhle věcech diskutovat nechci.

Abych byl naprosto upřímný, mám sto chutí tenhle dopis zmačkat a začít znova.

Ale ne. Jak jsi řekla, psát cizímu člověku je tak nějak bezpečné. Mohl bych zapnout počítač a vygooglit si jméno tvojí mámy a nejspíš bych se o tobě něco dozvěděl, ale zatím se mi to líbí takhle.

Před čtyřmi lety mi umřela sestra. Bylo jí deset.

Když lidi slyší, že umřela tak malá, vždycky mají za to, že jsme její poslední dny strávili mezi onkology a zdravotními sestrami.

Tak to nebylo. Ani jsme nevěděli, že to její poslední dny jsou. Byla zdravá jako řípa.

Nezabila ji rakovina. Zabil ji můj otec.

Mohl jsem tomu zabránit, ale nezabránil.

Takže když říkáš, že se cítíš jako ten fotograf, co se na to všechno dokáže jenom dívat, tak asi přesně vím, jak to myslíš.

Je neděle odpoledne a já už dvě hodiny sedím na slunci. Na hřbitově je to oblíbený den a já se celé odpoledne dívám, jak přicházejí a odcházejí truchlíci.

Četla jsem jeho dopis sedmnáctkrát.

Přečtu si ho znova.

Ztratil svou sestru. Vzpomenu si na ten první dopis, kam připsal: *Já taky.*

Napadlo ho vyhledat si mě. Teda vlastně mámu. Vzhledem k tomu, že v podstatě hlídkuju u jejího hrobu, jestli se neukáže, mu to nemůžu zrovna vyčítat.